V skladu s 7. členom Ustave Republike Slovenije, po katerem je delovanje verskih skupnosti v Sloveniji svobodno, in v skladu z 8. in 13. členom Zakona o verski svobodi, po katerih imajo osebe zaradi uresničevanja istega verskega prepričanja pravico ustanoviti versko skupnost in jo registrirati, se na ustanovnem sestanku 18. novembra 2019 v Goljeku, Trebnje, poleg akta o ustanovitvi sprejema tudi temeljni akt Gozdnega budističnega samostana Samanadipa ki bo služil kot temeljni akt verske skupnosti v skladu s 7. točko 14. člena Zakona o verski svobodi. Temeljni akt je na podlagi novih potreb dopolnjen 10. oktobra 2022.

T E M E L J N I A K T

VERSKA SKUPNOST

GOZDNI BUDISTIČNI SAMOSTAN SAMANADIPA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

Ime in sedež verske skupnosti

1. člen

S tem temeljnim aktom se ureja delovanje **GOZDNEGA BUDISTIČNEGA SAMOSTANA SAMANDIPA** (v nadaljnjem besedilu: Samostan).

Ta akt ureja organizacijo Samostana kot versko skupnost, način dela, organiziranost Samostana, imenovanja članov, pristojnosti članov, način odločanja v skupnosti, financiranje in druge stvari, pomembne za delovanje Samostana v skladu z zakonom.

2. člen

(1) Ime verske skupnosti je: **Gozdni budistični Samostan Samanadipa**.

Skrajšano ime verske skupnosti je: **Samostan Samanadipa**.

Sedež verske skupnosti je: **Goljek 3, 8210 Trebnje, Slovenija**.

(2) Samostan je pravna oseba zasebnega prava, verska skupnost v Republiki Sloveniji. Svoj sedež ima v Občini Trebnje, ki se določi s sklepom generalnega gvardijana Samostana.

(3) Samostan se po tej ustavi nanaša na versko organizacijo skupaj z njenimi sestavnimi deli, ne pa samo na posamezen samostan na naslovu Goljek 3.

Žig

3. člen

Samostan ima svoj žig, ki ga uporabljajo zastopniki Samostana. Na sredini žiga je uprizorjeno osemčleno kolo, iz katerega žari drevesno listje. Pod kolesom sta dva hriba. Okrog žiga je napis »GOZDNI BUDISTIČNI SAMOSTAN SAMANDIPA«.

II. DEJAVNOST

Načela pri opravljanju dejavnosti

4. člen

(1) Samostan je ustanovljen z namenom omogočiti bivanje in oskrbo za redovnike in redovnice v Republiki Sloveniji, ki so pravilno posvečeni znotraj theravādske budistične skupnosti in ki sledijo tradicionalnim meniškim pravilom, kot jih je podal Buddha v Vinayi (v nadaljnjem besedilu: Vinaya), ter tudi novince, postulate in laične prostovoljce, ki še niso popolnoma posvečeni. Člani verske skupnosti Samostana Samanadipa živijo pod vodstvom generalnega gvardijana in znotraj samotišča pod vodstvom njihovega gvardijana. Naloga Samostana je tudi ozaveščanje o budizmu, poučevanje o budističnih naukih in načinu življenja, ter pomoč drugim z nasveti.

(2) Cilj opravljanja dejavnosti Samostana ni pridobivanje dobička.

5. člen

Samostan Samanadipa je redovniško (*samaṇa*) zatočišče (*dīpa*) za menihe in nune iz kontemplativne in konservativne gozdne tradicije theravādskega budizma. Samostan sledi originalnemu Buddhovem učenju, kot je to zapisano v zgodnjih besedilih, ter ima neprekinjeno in neposredno linijo Buddhovega izročila izpred 2600 let. Menihi sledijo normi Vinaye in Buddhovega učenja.

Verovanje in prakse

6. člen

Temeljni cilj je prebujenje praktikanta in njegova osvoboditev notranjega miru oz. trpljenja. Cilj ni pridobitev članov, temveč učenje Buddhovega učenja za tiste, ki si tega želijo in za to učenje tudi zaprosijo, ne glede ali so to menihi ali laiki, ali se imajo za budiste ali ne.

Temeljna besedila

7. člen

(1) Samostan sledi učenjem v sledečih kanonskih zbirkah (poimenovane s palijskimi imeni):

1. Vinaya-piṭaka: Suttavibhaṅga and Khandhaka;
2. Sutta-piṭaka: Dīgha-nikāya, Majjhima-nikāya, Saṃyutta-nikāya, Aṅguttara-nikāya, Khuddaka-nikāya (Dhammapada, Suttanipāta, Udāna, Itivuttaka, Theragāthā, Therīgāthā, Jātaka), in druga palijska besedila.

(2) Majjhima-nikāya je temeljno versko besedilo Samostana.

Prazniki in povezovanje

8. člen

(1) Med večje budistične praznike, ki sledijo theravādskemu oz. tajskemu luninemu koledarju, lahko štejemo:

- Magha, praznovanje Sanghe, ko se spomnimo plemenite skupnosti (polna luna v marcu);
- Vesak, praznovanje rojstva, smrti in prebujenja Buddhe (polna luna v maju);
- Asalha, praznovanje Dhamme, ko se spomnimo prvega Buddhovega učenja (polna luna v juliju).

(2) Samostan prireja študije in učenja v Samostanu, kot tudi meditacijske vadbe v umikih in predavanja izven Samostana in se povezuje z drugimi organizacijami, ki imajo podobne vizije.

Zastopanje verske skupnosti in njenih sestavnih delov

9. člen

(1) Generalni gvardijan je zastopnik in predstojnik verske skupnost nasploh.

(2) Verska skupnost ima druge sestavne dele (samotišča), katerih zastopnik je njihov gvardijan.

(3) V primeru odsotnosti lahko generalni gvardijan ali gvardijan samotišča pooblasti drugega člana, da ga ta v času odsotnosti nadomešča.

(4) Generalni gvardijan ali gvardijan samotišča lahko za pravno zastopanje Samostana imenuje tudi drugega člana iz Zbora menihov.

(5) Če Samostan ustanovi ali so-ustanovi zavod, je generalni gvardijan ali njegov zastopnik predstavnik ustanovitelja zavoda.

III. ČLANSTVO

Člani

10. člen

(1) Samostan pozna dve vrsti članstva.

(i) Znotraj Samostana: REZIDENTI, ki živijo v Samostanu (v nadaljnjem besedilu: rezidenti). To so:

- popolnoma posvečeni menihi (*bhikkhu*) in nune (*bhikkhunī*),
- novinci (*samanera*) in novinke (*sāmaṇerī*),
- moški in ženski postulati-pripravniki (*anagārika* in *anagārikā*),
- prostovoljci ali dolgotrajni laični rezidenti (*ārāmika*).

(ii) Izven Samostana: LAIKI, ki živijo izven Samostana (v nadaljnjem besedilu: laiki)

(2) Samostan ima Svet Samostana za nepridobitno upravljanje Samostanskega premoženja (v nadaljnjem besedilu: Svet).

(3) Register polnopravnih članov vodi generalni gvardijan. Vpis se izvede na podlagi pristopne izjave.

Pogoji in način včlanjevanja

11. člen

(1) Rezidenti ne potrebujejo podpisati pristopne izjave. Rezidenti postanejo člani Samostana, ko pisno zaprosijo za članstvo in prejmejo pisno odobritev od zastopnika Samostana.

(2) Za pridobitev statusa rezidenta mora imeti oseba prijavljeno začasno ali stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(3) Laiki lahko na svojo željo postanejo člani verske skupnosti. Ti podpišejo pristopno izjavo s svojimi osebnimi podatki (ime, priimek, rojstni datum, naslov stalnega prebivališča, telefonska številka in elektronski naslov), ki jo odobri zastopnik Samostana. Šteje se, da je včlanitev dovršena, ko član prejme ožigosano potrditev s strani Samostana.

(4) Zastopnik Samostana lahko odobritev zavrne, če presodi, da bi to lahko imelo negativne posledice za člane ali za razvoj Samostana, na podlagi vtisa, ki ga ima o določeni osebi (npr. o članstvu te osebe v drugih verskih skupnostih, o negativnem vedenju,... ipd.)

(5) Včlanitev je brezplačna, lahko pa laiki po svojih zmožnostih ob včlanitvi Samostanu namenijo donacijo. Letne članarine za člane ni, članstvo je brezplačno.

(6) Član laik mora:

- imeti zaupanje v »tri zatočišča« (Buddha, Dhamma, Sangha),
- biti sposoben živeti v skladu s petimi vodili,
- slediti theravādskemu budističnemu učenju,
- imeti spoštovanje do meniškega reda,
- dopolniti 15 let *(za mladoletne osebe je obvezno soglasje zakonitega zastopnika).*

Prenehanja članstva

12. člen

Obe vrsti članstva, kot rezident ali laik, lahko prenehata:

- s prostovoljno izjavo člana o izstopu, ki jo lastnoročno podpiše in pošlje priporočeno na sedež Samostana ali pošlje preko elektronske pošte,
- s smrtjo člana,
- če zapusti Slovenijo za nedoločen čas,
- v primeru, da pride do nepoštenega, neetičnega ravnanja ali izjemno neprimernega vedenja posameznih članov; ali do nespoštovanja sklepov generalnega gvardijana, lahko generalni gvardijan po posvetu z Zborom menihov in, če je to mogoče, po razgovoru s

posameznikom, ki je ravnal na neprimeren način, izda sklep o izključitvi posameznega člana iz Samostana.

Pravice članov

13. člen

(1) Rezidenti imajo pravico:

- da prakticirajo v skladu z Dhammo in Vinayo,
- da živijo v samoti v Samostanu,
- da sodelujejo pri delu organov Samostana,
- da dajejo gvardijanu pobude in predloge,
- da zahtevajo poročilo o delu in finančnem poslovanju Samostana,
- da so lahko imenovani za generalnega gvardijana ali gvardijana samotišča v skladu s 27. členom,
- da kadarkoli, brez navedbe razloga, izstopijo iz Samostana.

(2) Laiki imajo pravico, da se udeležujejo dogodkov, prireditev, skupinskih praks, ki jih organizira Samostan. Generalni gvardijan in gvardijan samotišča lahko določita, kateri dogodki ali prakse so primerni le za člane, ki so že prejeli določena učenja v preteklosti, in so dogodki zato primerni zgolj za njih. Laiki imajo tudi pravico, da kadarkoli, brez navedbe razloga, izstopijo iz članstva verske skupnosti.

Obveznosti članov

14. člen

(1) Obveznost rezidentov je,

- da upoštevajo Vinayo (za posvečene menihe in nune), vodila (za postulate in prostovoljce) skupaj s hišnimi pravili,
- da prakticirajo v skladu z Buddhovim učenjem,
- da spoštujejo nasvet generalnega gvardijana in gvardijanov samotišč,
- da se zavzemajo za uresničevanje vrednot in načel, ter pripomorejo k delovanju Samostana,
- da izpolnjujejo sklepe, ki jih je Zbor menihov sprejel soglasno,
- da skrbijo za ugled Samostana.

(2) Obveznost vseh članov je študij, kontemplacija in meditacija, s pomočjo katere krepijo svojo zbranost, prijaznost, sočutje in modrost in sledenje pravilom.

(3) Obveznost prostovoljcev je, da urejajo okolico, opravljajo razna gozdna dela, pripravljajo podarjeno hrano, nabavljajo osnovne potrebščine za Samostan. Prostovoljce vodijo menihi po pogovoru znotraj Zbora menihov.

IV. NOTRANJA IN TERITORIALNO ORGANIZIRANOST VERSKE SKUPNOSTI

Teritorialna organiziranost

15. člen

(1) Samostan ima teritorialno ločene sestavne dele. Njihov naziv je »samotišče« in ima pravico do ustanovitve ločene pravne osebe znotraj verske skupnosti urejene s to listino.

(2) Vsak sestavni del je vezan na ta Temeljni akt in ima pravico oblikovati svoj notranji statut in hišni red s svojim gvardijanom, ki ga izvoli Zbor menihov.

Notranja struktura

16. člen

(1) Del notranje strukture so vsi redovniki, ki so člani Samostana.

(2) Vsi menihi tvorijo Zbor menihov. Zbor menihov je najvišji notranji organ Samostana.

(3) Samostan ima generalnega gvardijana, ki zastopa in vodi Samostan in njegove sestavne dele.

(4) Vsak sestavni del (samotišče) ima svojega gvardijana kot zakonitega zastopnika.

17. člen

Organiziranost Samostana je v skladu s pravili Vinaye, ki ima najvišjo notranjo avtoriteto. Vinaya določa proces posvečanja, kako živeti v harmoniji, kako razrešiti spore, kako voditi redovništvo in kako se povezovati z zunanjim svetom. Odgovornost vsakega meniha in nune je, da Vinayo upošteva v praksi.

Verski uslužbenec in prostovoljec

18. člen

(1) Verski uslužbenec verske skupnosti in rezident sta rezidenta. Rezident je fizična oseba, ki se izključno in v celoti posveča uresničevanju poslanstva Samostana ter opravlja naloge, ki so mu zaupane.

(2) Rezident je prostovoljec. S Samostanom ni v odvisnem ali podobnem razmerju, ki bi imelo elemente delovnega razmerja.

(3) Prostovoljec, ki ni posvečen v meniški red in je tujec, ki ni državljan EU, je bil sprejet na ozemlje Republike Slovenije z namenom opravljanja prostovoljskega dela, kot ga določa zakon, ki ureja prostovoljstvo.

Način imenovanja rezidentov

19. člen

(1) Generalni gvardijan lahko na željo posameznika s sklepom imenuje rezidenta v Samostanu, in mu dodeli posebne naloge, potem ko je ta v skladu s theravādsko budistično tradicijo prejel zaobljube.

(2) Način imenovanja:

(i) Kandidati, ki bi radi postali postulati, morajo zaprositi generalnega gvardijana. Generalni gvardijan lahko to odobri ali zavrne. Sprejetje člana v postulata vključuje britje glave, usposabljanje v osmih vodilih in opuščanje vseh odgovornosti zunaj Samostana. Postulat je podrejen generalnemu gvardijanu.

Osem predpisov je: prepoved ubijanja vseh bitij, prepoved kraje, prepoved spolnosti, prepoved neprimernega govorjenja, prepoved drog in alkohola, prepoved prehranjevanja izven dopoldanskega časa, prepoved razvedril in olepševanja, prepoved luksuznega življenja.

(ii) Po določenem času, ki ga določi generalni gvardijan, lahko postulat vstopi v noviciat in postane novinec. Ta se usposablja v desetih predpisih. Pred posvečenjem si najde starešino v skupnosti (t.j. nekdo, ki je menih več kot deset let) in njega zaprosi za mentorstvo.

Deset predpisov je: prepoved ubijanja vseh bitij, prepoved kraje, prepoved spolnosti, prepoved neprimernega govorjenja, prepoved drog in alkohola, prepoved prehranjevanje izven dopoldanskega časa, prepoved razvedril, prepoved olepševanja, prepoved luksuznega življenja in prepoved uporabe denarja.

(iii) Po določenem času, ki ga določi generalni gvardijan in mentor, lahko novinec zaprosi za popolno posvečenje kot menih. Pred posvečenjem si najde starešino v skupnosti (t.j. nekdo, ki je menih več kot deset let) in njega zaprosi za mentorstvo. Novinec mora biti vsaj 20 let star za posvečenje. Za to končno posvečenje je potreben zbor vsaj petih menihov, ki odobri posvečenje.

Menihi sledijo 227 pravilom in še mnogo drugim manjšim etičnim pravilom in pravilom vodenja redovništva. Ta pravila so zapisana v knjigah Sutta-vibhaṅga and Khandaka (Vinaya). Ob posvečanju dobijo certifikat.

(3) Za ženske rezidentke je način imenovanja enak kot v prejšnji točki, razen v primerih, kjer Vinaya določa drugače.

(4) Posvečenja lahko potekajo na lokacijah, kjer je Zbor menihov razglasil *sīmo* ali ceremonialni teritorij.

Odpoklic rezidentov

20. člen

(1) Funkcija rezidentov lahko preneha s prostovoljnim odstopom, ki ga rezident poda s pisno izjavo ali izjavi ustno generalnemu gvardijanu.

(2) Nihče nima pravice razmenišiti meniha ali nune, kot je to v skladu z Vinayo, lahko pa generalni gvardijan izda sklep z odobritvijo Zbora menihov, da se meniha ali nuno odstrani iz Samostana in uradno preneha biti član verske skupnosti. Generalni gvardijan lahko razreši tudi novinca in postulata.

21. člen

(1) Generalni gvardijan in Zbor menihov lahko prekineta članstvo meniha ali nune in prepovesta bivanje meniha ali nune v Samostanu, če:

- je prekršil/a najpomembnejša meniška pravila (*pārājika*),
- je spolno zlorabil/a drugo osebo, ali
- je šel/šla skozi proceduro izključitve, kot je zapisano v Vinayi.

(2) Svet lahko soglasno odvrne podporo menihu ali nuni iz prejšnjega odstavka, če Zbor menihov ni bil sklepčen za odstranitev meniha ali nune.

Druga pravila rezidentov

22. člen

(1) Rezidenti imajo redna srečanja znotraj svojega samotišča. Vsi rezidenti v določenem teritoriju se morajo udeležiti srečanja na dan *uposathe* (budistični sabat), ki je približno vsaki drugi teden, kot je določeno v theravādskemu oz. tajskemu luninemu koledarju. V tem času se menihi in nune spovedujejo. Recitira se tudi celotni meniški pravilnik, če so v skupnosti štirje ali več menihov.

(2) Druga posebna srečanja določi generalni gvardijan za splošne zadeve Samostana in gvardijan njihovih samotišč.

(3) Naloge Zbora menihov so:

- razpravlja o Vinayi;
- razpravlja o predlogih za spremembo, sprejema in spreminja Temeljni akt Samostana;
- predlaga, potrjuje in nadzoruje izvajanje samostanskih, študijskih in drugih dejavnosti Samostana;
- potrjuje in nadzoruje finančno poslovanje;
- soodloča o investicijah in porabi sredstev;
- vodi disciplinske postopke in soodloča o izbrisu iz registra oz. izobčenju člana;
- predlaga in potrjuje izbor generalnega gvardijana in gvardijana samotišča;
- imenuje posamezne člane za opravljanje določenih nalog znotraj Samostana.

23. člen

(1) Znotraj Zbora menihov so tudi učitelji/mentorji. Vsak novi menih (t.j. nekdo, ki je posvečen in je menih prvih pet let) in novinec si mora izbrati učitelja znotraj Samostana. Ta mora imeti več kot deset let meniške (*bhikkhu*) dobe. Postulate vodi generalni gvardijan ali gvardijan samotišča.

(2) Učitelj/mentor lahko prekine mentorstvo učenca, ne more pa ga odsloviti iz Samostana.

Gvardijani

24. člen

(1) Generalni gvardijan s posvetovanjem z menihi lahko sprejme interna pravila, s katerimi ureja red v Samostanu, ki niso del Temeljnega akta niti ne Vinaye, niti niso v nasprotju s tem aktom ali Vinayo.

(2) Odgovornost generalnega gvardijana so:

- skrbi da je Samostansko življenje v skladu z Vinayo;
- skrbi za nemoteno delovanje Samostana in ljudi, ki živijo v njem;
- skrbi in odgovarja za zakonitost dela Samostana, za izvrševanje njegovih obveznosti, določenih z zakonom in drugimi predpisi ter splošnimi akti Samostana in za izvrševanje njegovega poslanstva;
- podpisuje listine Samostana in pogodbe, ki jih sklepa Samostan ter samostojno in brez omejitev zastopa versko skupnost v pravnem prometu, pred državnimi, sodnimi in drugimi organi in organizacijami v Republiki Sloveniji in v tujini;
- sklicuje in vodi seje Zbora menihov;
- imenuje postulate;
- s soglasjem Zbora menihov izključuje članstvo rezidentov Samostana;
- vodi projekte in programe;
- poučuje budizem v Republiki Sloveniji in izven nje;
- podeljuje nagrade in priznanja Samostana;
- redovnikom poroča o delu in razvoju Samostana;
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom, s tem statutom in drugimi splošnimi akti Samostana.

(3) Pristojnosti gvardijanov v svojih samotiščih so enake odgovornostim generalnega gvardijana iz prejšnjega odstavka, ko gre za življenje v samotiščih.

(4) Pričakuje se spoštljivo vedenje do generalnega gvardijana in gvardijana samotišča.

25. člen

(1) Prvi generalni gvardijan je ustanovitelj Samostana.

(2) Prvi generalni gvardijan je Bhikkhu Hiriko (Primož Korelc), rojen 27. marca 1985 v Ljubljani, popolnoma posvečen 16. oktobra 2006 v Veliki Britaniji.

26. člen

(1) Generalni gvardijan lahko pisno določi svojega naslednika.

(2) Odločitev generalnega gvardijana (prejšnja točka) se lahko zavrne s tričetrtinsko večino v

Zboru menihov. Za spremembo odločitve je potreben Zbor vsaj štirih menihov, ki so živeli v tem Samostanu vsaj šest mesecev.

(3) Če generalni gvardijan ni imenoval svojega naslednika, oz. izbrani naslednik ne želi ali ni sposoben sprejeti položaja, oz. se odločitve ne upošteva s tričetrtinsko večino (prejšnja točka), po generalovi gvardijanovi prekinitvi dela generalnega gvardijana naslednik postane menih določen na podlagi enega od naslednjih načinov:

(i) je soglasno izvoljen v Zboru štirih ali več menihov, ki so rezidenti Samostana;

(ii) je starešina v skupnosti treh ali dveh menihov;

(iii) je edini rezident Samostana;

(iv) je povabljen od Sveta Samostana v primeru, ko Samostan nima nobenega rezidenta.

(4) Gvardijana samotišča izvoli Zbor menihov s tričetrtinsko večino.

(5) Novega generalnega gvardijana in gvardijana samotišča se prijavi organu, pristojnemu za verske skupnosti za zastopnika Samostana v roku 30 dni od prenehanja funkcije prejšnjega gvardijana.

27. člen

(1) Pri iskanju naslednika za gvardijana za točke (i) in (iv) paragrafa (2) prejšnjega člena se v kandidatu išče sledeče kvalitete in sposobnosti:

- je menih, posvečen v theravādski tradiciji,
- je menih več kot pet let,
- je sposoben voditi Samostan v skladu s tem aktom, kot je določeno v 8. členu,
- je učen v Suttah in Vinayi,
- ima splošno znanje o delovanju Republike Slovenije in o upravnih organih v Republiki Sloveniji,
- če je tujec, mora biti sposoben tekočega izražanja v angleškem jeziku in se je pripravljen naučiti slovenskega jezika; če je Slovenec mora biti sposoben tekočega izražanja v slovenskem in angleškem jeziku,
- ima sposobnost komuniciranja z okoliškimi prebivalci kot tudi z obiskovalci Samostana.

(2) Vinaya prepozna vodjo menihov (Khandhaka 10:6.3) kot takega meniha, ki ima visoko moralo, je premišljenega delovanja, samozavesten, sposoben govornik pred javnostjo, brez jeze, skrbnik svojih učencev, ki pozna pravila in formalnosti.

28. člen

(1) Zbor menihov lahko odstavi generalnega gvardijana ali gvardijana samotišča, če:

- je prekršil najpomembnejša meniška pravila (*pārājika*),
- je spolno zlorabil drugo osebo,

- je postal mentalno nesposoben,
- je izrabljal svoj položaj za pridobivanje dobička,
- je pristranski zaradi poželenja, jeze, zmedenosti in strahu,
- je naredil resno kaznivo dejanje.

(2) Če je gvardijan prekršil prvo točko, ni več gvardijan in avtomatsko ni več menih. Za ostale točke mora biti prisoten vsaj štiričlanski Zbor menihov, ki soglasno odstavijo gvardijana, sledijo vodilom Vinaye in po potrebi tudi obvestijo zunanje oblasti.

Zaščita otrok in mladoletnih

29. člen

V okviru prizadevanj proti spolnim zlorabam in drugimi vrstami kaznivih dejanj ter preventivi proti krivim ovadbam članov skupnosti, rezident:

(1) nikoli ne sme biti sam z mladoletno osebo;

(2) nikoli ne sme biti sam z mladoletno osebo v stavbi, prostoru, vozilu;

(3) je zadolžen sam ter s starši oziroma zakonitimi zastopniki ali skrbniki mladoletnih oseb za uresničevanje tega člena.

V. UPRAVLJANJE PREMOŽENJA

Nepridobitni značaj verske dejavnosti

30. člen

(1) Verska dejavnost se opravlja izključno v okviru nezamenljive in ustaljene identitete in poslanstva budizma.

(2) Verska dejavnost se ne sme opravljati na trgu z namenom pridobivanja dobička. Opravlja se izključno prostovoljsko.

Financiranje verske skupnosti ter njenih sestavnih delov

31. člen

(1) Samostan ter njegovi sestavni deli zbirajo finančna in materialna sredstva za svoje delovanje izključno s prispevki posameznikov in pravnih oseb. Možno je tudi sponzoriranje določenih dejavnosti ali projektov. Sredstva se ne pridobiva s članarinami.

(2) Samostan ima ločene sestavne dele, kar se tiče financiranja Samostana.

(3) Samostan lahko ustanovi zavod ali ustanovo za oskrbovanje redovnikov in nepremičnin, ki odobri Zbor menihov.

32. člen

Prispevki iz prvega odstavka prejšnjega člena so zlasti:

1. darila oziroma donacije fizičnih ali pravnih oseb;
2. donacije iz naslova namenitve dela dohodnine;
3. namenska državna finančna pomoč za plačilo prispevkov zavarovancev za socialno varnost verskih uslužbencev in druga pomoč;
4. namenska nepovratna sredstva iz državnega proračuna ali občinskih proračunov za versko dejavnost.

Svet Samostana za nepridobitno upravljanje samostanskega premoženja

33. člen

(1) Kot je v skladu z Vinayo, menihi in novinci ne smejo imeti svojih osebnih financ in ne smejo trgovati.

(2) Samostan ter njegovi sestavni deli imajo Svet Samostana za nepridobitno upravljanje samostanskega premoženja (v nadaljnjem besedilu: Svet). Samostan lahko tudi ustanovi zavod ali ustanovo za oskrbovanje menihov in nepremičnin. V Svetu delujejo laiki, ki so izbrani z odobritvijo generalnega gvardijana. Ti razpolagajo s premoženjem ter finančno poslujejo na predlog generalnega gvardijana in z njegovo končno odobritvijo.

(3) Svet pripravi vse potrebno za letno bilanco in zaključno bilanco. Samostan v skladu z zakonom odda letne finančne bilance za Davčni oz. Finančni urad Republike Slovenije.

34. člen

(1) Nepridobitno upravljanje Samostanskega premoženja obsega razpolaganje s premičninami, nepremičninami in pravicami.

(2) Med nepremičnine za nepridobitno upravljanje Samostanskega premoženja spadajo zlasti samostani in samotarske koče in zemljišča.

(3) Med nepridobitno upravljanje Samostanskega premoženja spada zlasti:

1. tekoče in investicijsko vzdrževanje drobnega inventarja, opreme in nepremičnin za nepridobitno upravljanje premoženja po načelu skrbnega gospodarja;
2. nabava in poraba blaga, materiala in storitev;
3. skrb za pravočasno izterjavo terjatev in poravnavo obveznosti v skladu z veljavno zakonodajo;
4. skrb za nemoteno obratovanje in upravljanje premoženja;
5. skrb za osebne potrebe menihov (bivalniki, gospodinjstvo, obleka, potovanja in podobno).

Razpolaganje s presežkom dohodkov nad odhodki in kritje izgub

35. člen

(1) Presežek dohodkov nad odhodki Samostana ter njegovi sestavni deli uporabijo za izvajanje in razvoj svojih dejavnosti in za izvajanje vseh spremljajočih dejavnosti, ki pozitivno prispevajo k razvoju glavnih dejavnosti.

(2) O načinu razpolaganja s presežki dohodkov nad odhodki odločata na predlog Zbor menihov in generalni gvardijan.

(3) V primeru primanjkljaja sredstev za delo verske skupnosti, se le-ta zagotovijo s krčenjem odhodkov in drugimi ukrepi, ki jih sprejme Zbor menihov na predlog generalnega gvardijana in Sveta.

Izvajanje nadzora nad razpolaganjem s premoženjem ter nad finančnim in materialnem poslovanjem

36. člen

(1) O porabi razpoložljivih sredstev in investicijah odločata generalni gvardijan v soglasju z Zborom menihov na predlog Sveta.

(2) Nadzor nad razpolaganjem s premoženjem Samostana ter njegovih sestavnih delov in nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem Samostana ter njegovih sestavnih delov izvajata generalni gvardijan in Zbor menihov neposredno in preko Sveta. Nadzor nad zakonitostjo delovanja Samostana izvajajo tudi pristojni državni organi.

Blagajnik

37. člen

(1) Svet določi blagajnika. Blagajnik Samostana zbira vsa vplačila in izplačila in vodi urejanje računov in knjig, ki natančno prikazujejo finančno poslovanje Samostana z vplačili in izplačili.

(2) Računovodske knjige, ki jih pripravlja blagajnik, morajo biti dostopne na vpogled vsakemu redovniku in članu Samostana.

VI. KONČNE DOLOČBE

Spoštovanje zakona

38. člen

Buddha je svetoval svojim menihom, da spoštujejo zakone, ki jih določa kralj ali vlada (*Khandhaka* 3:4.3). Temeljni akt ne sme biti v nasprotju z državnim zakonom. Če je kje kakšno nasprotje med zakonom in tem aktom, ima veljavo zakon in ne akt.

Sprememba Temeljnega akta

39. člen

Za spremembo Temeljnega akta je potrebna tričetrtinska podpora menihov, potrdilo generalnega gvardijana.

Način prenehanja verske skupnosti in razpolaganje s premoženjem v tem primeru

40. člen

(1) Samostan kot verska skupnost lahko preneha s sklepom o ukinitvi, ki ga izda generalni gvardijan z soglasno odobritvijo Zbora menihov. S tem bi prenehale tudi vsi sestavni deli Samostana.

(2) Verska skupnost preneha obstajati tudi v vseh primerih predvidenih z veljavno zakonodajo s področja Zakona o verski svobodi.

(3) Sklep mora vsebovati ime organizacije, na katero se prenese premoženje Samostana ter njegovih sestavnih delov. Prenos premoženja se opravi v skladu s slovensko zakonodajo.

(4) Na fizično osebo prenos premoženja ni možen. Vsa morebitna zbrana neporabljena denarna sredstva, s prostovoljnimi prispevki ali državnimi subvencijami, se v tem primeru razdelijo dobrodelnim organizacijam.

Zasebno oz. javno delovanje verske skupnosti

41. člen

(1) Vsak redovnik ima pravico, da ima v okviru svojega zasebnega bivališča svoj program, kjer samostojno in v zasebnosti izvaja študij in meditativno prakso.

(2) Javno delovanje verske skupnosti se zagotavlja z javnimi predavanji in učenji, javnimi meditacijami, javnimi praznovanji ter z ostalimi budističnimi praksami, ki se izvajajo na javnih mestih po Sloveniji.

(3) Podlaga za delovanje verske skupnosti je njegov temeljni akt in drugi splošni akti.

(4) Zaradi zagotavljanja javnosti dela verske skupnosti ima vsak član verske skupnosti pravico vpogleda v zapisnike, razen če je z internimi pravili, sprejetimi na seji Zbora menihov, določeno drugače.

(5) Javnost dela verske skupnosti zagotavlja generalni gvardijan.

(6) Verska skupnost obvešča o svojem delovanju ožjo in širšo javnost z internimi obvestili, z javnimi občili in preko uradne spletne strani verske skupnosti ter na druge načine.

(7) Za morebitna vprašanja je osebje Samostana vedno pismeno dosegljivo na naslovu sedeža Samostana, na uradnem elektronskem naslovu ter telefonski številki.

Uveljavitev

42. člen

Generalni gvardijan Samostana je dopolnjen »Temeljni akt« sprejel na seji redovnikov, ki je bila 10. oktobra 2022 na Goljeku. Ta akt začne veljati od tega dne dalje.

V Goljeku, 10. oktober 2022

Bhikkhu Hiriko (Primož Korelc),

generalni gvardijan
Gozdnega budističnega samostana Samanadipa